

“TELRAD NET” доо Бијељина

**“TELRAD NET” ДОО БИЈЕЉИНА,
РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ**

Бијељина, јуни 2019.године

На основу Оснивачког акта, а у вези са Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС“ број 94/15) директор Друштва доноси:

РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ „TEL RAD NET“ доо Бијељина

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији РС (Сл. гл. 94/15) Друштво утврђује рачуноводствене политике.

Рачуноводствене политике су посебна начела, основе, конвенције, правила и пракса које је усвојило Друштво, а примјењује их при састављању и презентацији финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима/Међународним стандардима финансијског извјештавања (МРС/МСФИ).

Усвојене рачуноводствене политике односе се на признавање и вредновање билансних позиција Друштва.

Друштво објелодањује најзначајније рачуноводствене политике у својим финансијским извјештајима. Друштво на дан извјештавања примјењује све МРС/МСФИ и одговарајућа тумачења стандарда (IFRIC) који су усвојени од стране Одбора за Међународне рачуноводствене стандарде (IASB) и на снази су за релевантни извјештајни период за који се састављају финансијски извјештаји.

Менаџмент је одговоран за састављање и објективан приказ финансијских извјештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања, законском и другом професионалном регулативом, те за такве интерне контроле које Менаџмент одреди као нужне за састављање финансијских извјештаја, без материјално значајних грешака које могу настати као последица преваре или грешке.

II ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Финансијски извјештаји Друштва обезбјеђују информације о финансијском положају, успјешности, токовима готовине, промјенама на капиталу и другим финансијским и нефинансијским информацијама значајним за кориснике извјештаја.

Сет финансијских извјештаја, према Закону о рачуноводству и ревизији Републике Српске, садржи:

- > Биланс стања - Извјештај о финансијском положају на крају периода
- > Биланс успјеха - Извјештај о укупном резултату у периоду (састоји се од два извјештаја: Биланса успјеха и Извјештаја о осталим добицима и губицима периода)
- > Биланс токова готовине - Извјештај о токовима готовине
- > Извјештај о промјенама на капиталу
- > Анекс - додатни рачуноводствени извјештај
- > Напомене уз финансијске извјештаје, које укључују преглед рачуноводствених политика и друга објашњења и објелодањивања у вези са одређеним ставкама финансијских извјештаја.

III ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ВРЕДНОВАЊА

1. Финансијски извјештаји се састављају и презентују у конвертибилним маркама и припремају на основу претпоставке трајног пословања на бази примјене метода историјског трошка. Финансијски извјештаји треба истинито и фер да прикажу финансијски положај, резултате пословања и токове готовине Друштва. Фер презентација захтијева досљедно и тачно приказивање ефеката трансакција, осталих догађаја и услова, у складу са критеријумима за признавање средстава, обавеза, прихода и расхода. Примјена МРС/МСФИ заједно са додатним објелодањивањима уколико су неопходна, треба да омогуће израду финансијских извјештаја презентованих на фер начин.

2. Пословни догађаји се признају и евидентирају у извјештајном периоду када су настали и на који се односе, и о њима се извјештава у финансијским извјештајима периода на који се односе.

3. Финансијски извјештаји се састављају и презентују у складу са начелом досљедности, све док не дође до:

- > значајних промјена природе пословања Друштва,
- > сазнања да би промјена презентације или класификације ставки побољшала квалитет информација и
- > захтјева МРС/МСФИ донијетих од стране Одбора за Међународне рачуноводствене стандарде и/или тумачења стандарда (IFRIC) издатих од стране Комитета за тумачења међународног финансијског извјештавања.

4. Значајне ставке се посебно приказују у финансијским извјештајима. Ставке мањег значаја, сличне природе или функције, групишу се и приказују заједно.

5. Ставке имовине и обавеза, као и прихода и расхода посебно се приказују у финансијским извјештајима. Њихово међусобно пребијање није дозвољено, осим ако неки МРС/МСФИ то захтијева или допушта.

6. За потребе интерног и екстерног извјештавања, периодични финансијски извјештаји састављају се за сваки мјесец и квартал. Периодични финансијски извјештаји се састављају у складу са МРС/МСФИ који се примјењују за периодично финансијско извјештавање и садрже сет финансијских извјештаја (Извјештај о финансијском положају, Извјештај о укупном резултату за период са осталим добицима и губицима периода, Извјештај о промјенама на капиталу, Извјештај о токовима готовине и одабране објашњавајуће напомене уз финансијске извјештаје).

7. Биланс стања (Извјештај о финансијском положају) представља преглед имовине, обавеза и капитала на одређени дан. Текућа и стална имовина, као и краткорочне и дугорочне обавезе треба да буду исказане као издвојене позиције на обрасцу биланса стања (Извјештаја о финансијском положају).

8. Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату у периоду и Извјештај о осталим добицима и губицима периода) одвојено приказује приходе и расходе и резултат пословања у обрачунском (извјештајном) периоду, као и остале добитке и губитке који су у периоду утврђени директно у капиталу и који чине остали укупан резултат у периоду.

9. Извјештај о промјенама на капиталу приказује структуру капитала и промјене по свим основама у текућој и претходној години, односно почев од 1. јануара претходне године и закључно са даном извјештавања.

10. Извјештај о токовима готовине приказује токове готовине по основу прилива и одлива из пословних активности, из активности пласирања и инвестирања и из активности финансирања.

11. Напомене су саставни и обавезни дио финансијских извјештаја. Њихова основна сврха је да детаљно дају информације за све значајне позиције Биланса стања (Извјештаја о финансијском положају), Биланса успјеха (Извјештаја о укупном резултату) и Извјештаја о промјенама на капиталу.

У напоменама уз Биланс стања (Извјештај о финансијском положају) дају се следеће информације:

- > примијењене рачуноводствене политике на поједине ставке биланса стања (Извјештаја о финансијском положају), те све промјене раније коришћених рачуноводствених политика са ефектима промјена истих,
- > преглед промјена на некретнинама и опреми,
- > преглед промјена на инвестицијама,
- > преглед промјена на нематеријалној имовини и нематеријалним улагањима у припреми,
- > информације о залихама ,

- > информације о финансијској имовини,
- > информације о финансијским обавезама,
- > информације о ванбилансној евиденцији (средствима обезбјеђења и другим ставкама ванбилансне евиденције),
- > сва остала објелодањивања захтјевана МРС/МСФИ, а која представљају значајне ставке имовине и обавеза.

У напоменама уз Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату) дају се сљедеће информације:

- > примјењене рачуноводствене политике на поједине позиције биланса успјеха (Извјештаја о укупном резултату), те све промјене раније коришћених рачуноводствених политика са ефектима промјена истих,
- > аналитички приказ значајних врста прихода и расхода,
- > зарада по акцији,
- > сва остала објелодањивања захтијевана МРС/МСФИ, а која представљају значајне ставке прихода и расхода.

Приказ међусобних трансакција насталих из пословних односа повезаних страна даје се као посебна напомена и то за: потраживања, обавезе, приходе, расходе и нето резултат по свим основама за извјештајни период.

У напоменама уз финансијске извјештаје Менаџмент Друштва презентује циљеве и политике управљања ризицима (тржишни ризик, кредитни ризик, ризик ликвидности), као и своју политику заштите сваке од основних врста очекиваних трансакција.

IV РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Нематеријална имовина

Нематеријалну имовину чине средства:

- > без физичке супстанце која се могу идентификовати,
- > од којих се очекују будуће економске користи дуже од једног обрачунског периода,
- > чије је трошкове прибављања могуће поуздано одмјерити,
- > која су контролисана од стране Друштва.

Нематеријална имовина се почетно вреднује по набавној вриједности, или цијени коштања израде у сопственој режији која се може поуздано утврдити, а након почетног признавања по набавној вриједности умањеној за акумулирану исправку вриједности и губитак усљед умањења вриједности.

Набавну вриједност нематеријалне имовине чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

Нематеријална имовина обухвата и капитализоване уговорне трошкове који се односе на имовину која произилази из трошкова извршења или добијања уговора, а који се у складу са МСФИ 15 капитализују и признају у току просјечног трајања уговора са купцем.

Губици који се јављају приликом расхоровања нематеријалних улагања, исказују се у извјештају о укупном резултату као дио осталих пословних расхода.

Некретнине и опрема

Некретнине и опрему чине средства:

- > која се користе при пружању услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе,
- > од којих се очекују будуће користи дуже од једног обрачунског периода,
- > чији се трошак набавке или изградње у сопственој режији може поуздано измјерити,
- > која су контролисана од стране Друштва.

Некретнине и опрема се почетно вреднују по набавној вриједности и умањују се за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. За износ средстава примљених без накнаде пропорционално се умањује набавна вриједност односно фер (тржишна) вриједност средстава испоручених у оквиру исте набавке. Набавна вриједност изграђених некретнина и опреме је њихова набавна вриједност на датум када су изградња или развој завршени.

Под некретнинама и опремом се сматрају она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године.

Важнији резервни дијелови и помоћна опрема чији је вијек употребе дужи од једне године воде се као посебне ставке некретнина и опреме.

Ако се књиговодствена вриједност некретнина и опреме увећа за трошкове замјене неког дијела, онда се искњижава књиговодствена вриједност тог замијењеног дијела. Ако се не може утврдити књиговодствена вриједност замијењеног дијела, онда се користе трошкови замјене, као индикација о томе колики су били трошкови замијењеног дијела у вријеме његове набавке или изградње.

Добици или губици који се јављају приликом продаје или расходовања некретнина и опреме, исказују се у извјештају о укупном резултату као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Амортизација

Стопа амортизације се утврђује на основу процијењеног корисног вијека употребе нематеријалних улагања, некретнина и опреме, које предлажу стручна лица из надлежних организационих цјелина. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ.

Основица за обрачун амортизације је набавна вриједност основног средства умањена за процијењени евентуални остатак вриједности. Амортизација се обрачунава примјеном пропорционалног метода.

Умањење вриједности нефинансијске имовине

На сваки датум извјештаја о финансијском положају Друштво преиспитује књиговодствене износе својих нефинансијских средстава да би утврдило постоје ли наговјештаји да је дошло до губитака услед умањења вриједности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процјењује се надокнадиви износ средства, да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем осим за залихе и одложена пореска средства. Ако није могуће процијенити надокнадиви износ појединог средства, Друштво процјењује надокнадиви износ јединице која генерише готовину, а којој то средство припада.

Накнадни издаци и трошкови одржавања и поправки

Накнадни издаци који настану у вези са нематеријалним улагањима, некретнинама и опремом, а који утичу на повећање очекиваног учинка појединачних средстава изнад њихових стандардних учинака или на продужење корисног вијека употребе конкретног средства, укључују се у набавну вриједност тог сталног средства.

Залихе

Залихе се највећим дијелом односе на залихе материјала за одржавање некретнина и опреме, залихе за канцеларијско пословање, као и залихе материјала за везане услуге које чине хардвери набављени за продају у оквиру посебних продајних пакета.

Залихе се евидентирају по набавној вриједности или нето продајној вриједности, у зависности која је нижа.

Нето продајна вриједност је цијена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цијене за трошкове продаје.

Набавна вриједност укључује вриједност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове. Попуст, рабати и друге сличне ставке одузимају се при утврђивању трошкова набавне вриједности.

Вриједност залиха се утврђује на основу метода просјечне набавне цијене.

Ситан алат и инвентар се отписује 100% приликом издавања у употребу.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности или се у цјелости отписују.

Финансијски инструменти

Класификација финансијских инструмената врши се на основу процене њиховог садржаја при првом признавању на:

- > финансијска средства,
- > финансијске обавезе, или
- > власничке инструменте.

Финансијска имовина

Финансијска имовина се признаје када Друштво постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента.

Почетно признавање финансијске имовине врши се према њеној набавној цијени, која је фер вриједност дате или примљене накнаде.

Трошкови трансакције се укључују у почетно процјењивање цјелокупне финансијске имовине, осим у случају када се ради о финансијској имовини која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Након почетног признавања, финансијска имовина се мјери по:

- > амортизованом трошку
- > фер вриједности кроз остали укупни резултат
- > фер вриједности кроз биланс успјеха

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ држање финансијске имовине како би се наплатили уговорени новчани токови и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга.

Готовина и готовински еквиваленти

Готовина обухвата новац на текућим рачунима Друштва и депозите по виђењу.

Готовински еквиваленти су краткорочна, високо ликвидна улагања која се брзо претварају у познате износе готовине са безначајним утицајем ризика од промјене вриједности (краткорочно орочени депозити у банкама на период до три мјесеца).

Дати кредити и потраживања

Потраживања од купаца, кредити и остала потраживања са фиксним или одредивим плаћањима која не котирају на активном тржишту класификују се као имовина која се мјери по амортизованом трошку.

Кредити и потраживања вреднују се по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе, умањени за процијењено умањење вриједности.

При обрачуну ефективна каматна стопа се примјењује на бруто вриједност финансијске имовине. Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално.

Вриједност финансијске имовине се умањује путем исправке вриједности.

Приликом обрачуна исправке вриједности Друштво примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Друштво врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

Финансијска имовина престаје да се признаје када је измирена, поништена, истекла, отписана или пренесена.

Накнадно реализовани или наплаћени финансијски пласмани, дати аванси и потраживања признају се као приход текућег обрачунског периода.

Финансијска имовина која се мјери по фер вриједности кроз остали укупни резултат уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ постигнут наплатом уговорних новчаних токова и продајом финансијске имовине и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга.

Финансијска имовина се мјери по фер вриједности кроз биланс успјеха само ако финансијска имовина није мјерена по амортизованом трошку или по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (дугорочне кредите), краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Финансијске обавезе се признају када Друштво постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента.

Почетно признавање финансијских обавеза врши се према њиховој набавној цијени, која је фер вриједност дате или примљене накнаде.

Трошкови трансакције се укључују у почетно процјењивање свих финансијских обавеза, осим у случају када се ради о финансијским обавезама које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијске обавезе се исказују по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања, предвиђена уговором, укинута или истекла.

Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Позиције готовине, потраживања и обавеза у страним средствима плаћања се прерачунавају у њихову противвриједност у конвертибилним маркама по званичном курсу Централне банке БиХ, важећем на дан биланса стања.

Немонетарне ставке мјерене по историјском трошку у иностраној валути преводе се кориштењем курса на датум трансакције.

Немонетарне ставке које се одмјеравају по фер вриједности у иностраној валути преводе се кориштењем курса на датум када је фер вриједност одређена.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у конвертибилне марке по званичном курсу важећем на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике књиже се у корист или на терет биланса успјеха.

Трошкови будућих периода плаћени унапријед и доспјели, а нефактурисани приходи

Унапријед плаћени трошкови исказују се као активна временска разграничења и укључују у трошкове периода на које се односе.

Приходи који су остварени и у вези с којим су настали одговарајући расходи, а који се не могу евидентирати као потраживања, исказују се као активна временска разграничења (нефактурисани приход) према износу наведеном у вјеродостојној књиговодственој исправи којом се доказује настали пословни догађај. Кад се стекну услови за испостављање документа на основу којег се могу евидентирати потраживања, нефактурисани приходи се са рачуна временских разграничења преносе на рачун потраживања.

Уговорна имовина и обавезе

Уговорна имовина представља право Друштва на накнаду у замјену за робу или услуге које је Друштво пренијело купцу када је то право условљено другим факторима, осим протока времена (нпр. испорука других елемената уговора). Друштво признаје уговорну имовину углавном из уговора у којима се уређај испоручује у одређеном тренутку у пакету са услугама које се пружају током времена.

Уговорне обавезе обухватају обавезе Друштва да пренесе уређаје или услуге на купца за које је Друштво примило надокнаду од купца или износ који је доспио. Друштво признаје уговорну обавезу углавном из уговора у којима је плаћање примљено унапријед, а признавање прихода је одложено.

Капитал и резерве

Основни капитал исказује се у износу који је уписан у судски регистар.

Резерве из добити исказују се по номиналној вриједности извршених издвајања из нето добитка и то посебно за законске резерве, а посебно за статутарне и друге резерве формиране у складу са позитивним прописима и Оснивачким актом Друштва.

Добитак и губитак текуће године утврђује се у складу са рачуноводственим прописима и позитивним прописима важећим на територији Босне и Херцеговине.

Дугорочна резервисања

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу, као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса које стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Укидање неискориштених резервисања врши се у корист осталих прихода.

Признавање прихода

Друштво признаје приходе када испуни обавезе извршења преносом обећане робе или услуга купцу. Обавеза извршења је испуњена када купац стекне контролу над добрима или услугом.

Друштво врши процјене које утичу на утврђивање висине и временског распореда признавања прихода од уговора са купцима што укључује утврђивање момента испуњавања обавеза извршења као и одређивање трансакционе цијене која је алоцирана на исте. За

обавезе извршења које Друштво испуњава током времена користи се метода излаза заснована на протеклом времену и приход се признаје пропорционално на мјесечном нивоу. За обавезе извршења које Друштво испуњава у одређеном тренутку, приход се признаје једнократно, у моменту извршења обавезе.

Код уговора који су у складу са захтјевима МСФИ 15, приходи се признају на бази фактурисане реализације, односно одмјеравају се по фер вриједности примљених или потраживаних накнада.

Признавање потраживања за нефактурисани приход се врши када се накнаде могу поуздано измјерити и када је вјероватно да ће бити наплаћене, односно када су испуњени сви услови за признавање прихода према захтјевима МРС/МСФИ.

Приходи од продаје се исказују по фактурној вриједности, умањеној за попусте и порез на додату вриједност. Приходи се евидентирају у тренутку пружања услуге или продаје робе.

Приходи од камата књиже се на обрачунској основи у складу с неотплаћеном главницом по ефективној каматној стопи.

Признавање прихода у Билансу успјеха (Извјештају о укупном резултату) Друштва врши се у складу са одредбама МСФИ 15 – „Приходи од уговора са купцима“ и осталим релевантним стандардима, као и њиховим измјенама.

Уколико се продаја робе и услуга врши уз повољности за лојалне купце (нпр. бодови за лојалност или бесплатни производи), неискоришћени износи се признају као одложени приход исказан у пасивним временским разграничењима.

Признавање расхода

Расходи су смањења економских користи током обрачунског периода у облику одлива или смањења средстава или стварања обавеза, која доводе до смањења капитала, изузев оних која су повезана са расподјелом учесницима у капиталу.

Расходи се исказују по врстама у складу са њиховом природом.

Дефиниција расхода подразумијева расходе који проистичу из редовних активности Друштва као и губитке који чине смањење економских користи.

У политици признавања расхода користе се сљедећи критеријуми:

- > расходи имају за посљедицу смањење средстава или повећање обавеза што је могуће поуздано измјерити,
- > расходи имају директну повезаност између насталих трошкова и посебних позиција прихода,
- > када се очекује пристизање прихода у више сљедећих обрачунских периода, онда се признавање расхода обавља поступком разумне алокације на обрачунске приходе,

- > расход се одмах признаје у обрачунском периоду када издатак не остварује економске користи, а нема услова да се призна као имовинска позиција у билансу стања,
- > расходи се одмах признају у обрачунском периоду и онда када је настала обавеза, а нема услова да се признаје као имовинска позиција.

Губици који задовољавају критеријуме расхода у обрачуну се изједначавају са расходима. Губици се покривају приходима обрачунског периода.

Примања запослених

Примања запослених обухватају:

Краткорочна примања:

- > бруто зараде,
- > накнаде за краткорочна одсуства,
- > исплате на основу остварених или процијењених резултата,
- > отпремнине приликом добровољног одласка запослених,
- > отпремнине у случају отказа уговора о раду,
- > остала краткорочна новчана давања,
- > остала неновчана краткорочна давања.

Дугорочна примања запослених:

- > отпремнине приликом одласка у пензију,
- > јубиларне награде,

Друштво нема обавезу да даје накнаде ни по ком основу после престанка рада запосленог. Друштво нема обавезу да даје накнаде запосленима у виду капитала (акције).

Порези и доприноси

Порез на добит

Текући порез је износ пореза из добити који се плаћа (или може да се поврати) по основу опорезиве добити (опорезивог губитка) периода.

Одложене пореске обавезе су износи пореза из добити који се плаћају у наредним периодима по основу опорезивих привремених разлика. Одложена пореска средства су износи пореза из добити који се могу повратити у наредним периодима по основу: одбитних привремених разлика, неискоришћених пореских одбитака који се преносе у

наредни период и неискоришћених пореских кредита који се преносе у наредни период. Привремене разлике су разлике између износа средстава или обавезе које су исказане у билансу стања и њихове пореске основице.

Порески расход (порески приход) је укупан износ који је исказан при утврђивању нето добити или губитка периода и обухвата текући порез и одложени порез.

Коначан порез на добит плаћа се у износу који је утврђен пореским билансом. Опорезиви добитак приказан у пореском билансу укључује добитак приказан у билансу успјеха коригован за сталне разлике дефинисане пореским прописима Републике Српске. Ове корекције се односе на искључивање трошкова и прихода који се не укључују у пореске сврхе.

Порези и Доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања по важећим републичким и општинским прописима ради финансирања комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке

Ставке прихода и расхода такве величине, природе или појаве да је њихово објелодањивање значајно за објашњење пословног резултата Друштва, посебно се презентују у напоменама уз Финансијске извјештаје.

Ванредне ставке прихода и расхода презентују се у Билансу успјеха у укупном износу, а у оквиру напомена уз финансијске извјештаје даје се информација о њиховој природи и појединачним износима. Као ванредне ставке признају се догађаји и трансакције који се јасно разликују од редовних и уобичајених активности Друштва као што су штете од земљотреса, пожара, тешке хаварије објеката и опреме и сл.

Приходи и расходи који, због материјално значајне грешке или промјене рачуноводствене политике, нису исказани у финансијским извјештајима за претходну годину не укључују се у добит или губитак текуће године, већ се накнадно исправљају у финансијским извјештајима за годину у којој су настали. Грешка је материјално значајна ако може да утиче на економске одлуке корисника финансијских извјештаја. Менаџмент Друштва процјењује да ли је грешка материјално значајна.

Извјештавање по сегментима

Пословни сегмент Друштва представља дио имовине и пословних активности које обезбјеђују производе и услуге које подлијежу ризицима и користима различитим од оних у неким другим пословним сегментима.

Циљ сегментног извјештавања је да помогне корисницима финансијских извјештаја: да боље разумију прошлу перформансу Друштва, да боље оцијене ризике и приносе Друштва и да боље просуђују о Друштву као цјелини.

Приходи, расходи, средства и обавезе сегмента су или директно приписиви сегменту или се могу алоцирати по разумној основи на сегмент.

Географски сегмент обезбјеђује производе или услуге унутар одређеног привредног окружења који подлијежу ризицима и користима различитим од оних сегмената који послују у неким другим привредним окружењима.

Управљање ризицима

Друштво објелодањује политике управљања сљедећим ризицима:

Кредитни ризик

Друштво је изложено кредитном ризику у ограниченој мјери. У случају неблаговременог измиривања обавеза корисника услуга према Друштву, онемогућава им се даље коришћење услуга.

Поред онемогућавања даљег коришћења услуга, користе се сљедећи механизми наплате: репрограмирање дуга, компензације са правним лицима, утужења, вансудска поравнања и остало.

Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Друштва. Друштво својом имовином и обавезама управља на начин који му објезбеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Интерним актима Друштва дефинисана је дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке добара/услуга. Ова дисперзија је обезбијеђена утврђивањем лимита до којих поједина лица или органи одлучују о набавци. Набавка може бити покренута ако је предвиђена планом пословања и планом набавки. Набавку покреће организациони дио Друштва за то одређен актом о организацији или планом пословања задужен за реализацију планираног уговора.

Тржишни ризик

а) Ризик каматне стопе:

Ризик каматне стопе избјегава се усклађивањем доспјећа средстава и обавеза, те уговарањем промјенљивих каматних стопа.

б) Ризик промјене девизног курса:

Ризик промјене девизног курса се избјегава на начин да се уговори с иностраним добављачима углавном склапају у EUR, као валути чији је курс у односу на домаћу валуту фиксан.

Природна заштита од промјене девизних курсева, постиже се и тиме што Друштво треба да има и потраживања и обавезе у иностраној валути.

Друштво ће сходно развоју финансијског тржишта и тржишта хартија од вриједности развијати механизме управљања ризицима.

в) Ризик промене цијена:

Друштво је изложено ризику од промјене цијена услуга, јер се суочава са конкуренцијом у свим областима пословања. У циљу управљања ризиком промене цијена, Друштво уводи разноврсне услуге.

Ризик управљања капиталом

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала. Друштво прати капитал на основу коефицијента задужености.

Стална средства намијењена продаји и пословања која престају

Стална имовина намијењена продаји класификује се као намијењена продаји уколико ће се њихова књиговодствена вриједност повратити у продајној трансакцији прије него континуираном употребом.

Стална средства намијењена продаји и обавезе које се односе на та средства презентују се одвојено од других средстава односно обавеза у Билансу стања.

Пословни резултат пословања која престају одвојено од пословања која се настављају презентују се у Билансу успјеха. Средства и обавезе пословања која престају презентују се у Билансу стања одвојено од средстава и обавеза пословања која се настављају.

Консолидовани финансијски извјештаји

Консолидоване финансијске извјештаје саставља и објелодањује матично Друштво као правно лице, и то на основу својих појединачних финансијских извјештаја и појединачних/консолидованих финансијских извјештаја зависних/придружених правних лица. Улагања у зависна Друштва елиминишу се примјеном методе потпуне консолидације.

Учешће у капиталу зависног Друштва почетно се обухвата по трошку набавке у појединачним финансијским извјештајима Друштва.

Финансијски извјештаји Друштва у којима постоји већинско учешће и гдје постоји контрола за избор руководства, у потпуности се консолидују. Принцип потпуне консолидације примјењује се и када је учешће у капиталу зависног Друштва веће од 50%, с тим што се мањински интерес у капиталу и нето резултату приказује одвојено у консолидованим финансијским извјештајима.

Догађаји настали после датума извјештавања

Корективни догађаји настали до датума одобрења финансијских извјештаја, признају се и евидентирају у пословним књигама Друштва за годину за коју се финансијски извјештаји састављају.

Некорективни догађаји признају се и евидентирају у пословним књигама Друштва за годину у којој су и настали. Некорективни догађаји се објелодањују у финансијском извјештају за текућу годину, а у складу са одговарајућим МРС/МСФИ.

V НАДЛЕЖНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ

За финансијске извјештаје Друштва одговоран је Директор.

Скупштина матичног друштва је надлежна да разматра финансијске извјештаје.

VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Ове Рачуноводствене политике ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на страници „Telrad Net“ доо и примјењују се на састављање и презентацију финансијских извештаја Друштва почев од финансијских извјештаја за 2019. годину.

Број: 1-315/19

Датум: 06.06.2019.године

Директор

Предраг Катанић